

PUBLIC ACCESS 2006 : 16

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

17 oktober 2006

www.publicaccess.se

Innehåll

- Lasse Svanberg 1937-2006
- Ledaren: Alliansens mediepolitik
- Mediepolitik i regering och riksdag

radio + tv

- Halverat sändningstillstånd för public service
- Public servicekonkurrens till BBC föreslås
- Ägarkoncentrationen i media kan stoppas av en ny kongress
- Amerikaner vill ha lokala tv-nyheter
- Chefsbyte väntar i norsk public service
- Våldsamt angrepp på demonstration mot statligt radio- och tv-monopol

television

- Protester mot SVT gav resultat
- Eva Hamilton blir ny vd för SVT
- BBC och SVT avskedar, men på olika sätt
- SVT bantar bort såväl personal och lokaler
- Lokal-TV i Jämtland upphör
- Digital-tv-övergången på Gotland: En tveksam framgång.
- Småbarns-tv startar i Sverige
- Gratis SVT-sport på krogen
- Public service fixar Stureplansparty
- Public tv i USA kommersialiseras
- Iran startar engelsk nyhetskanal och BBC startar iransk

- Krav på samhällstjänster i digital-tv
- Licenshöjning: Norsk public service kan starta nya tv-kanaler

radio

- 26 MHz ett alternativ för lokala digitala sändningar
- USA ger stöd till nya radiosändningar till Nordkorea
- Australien reserverar frekvenser för DRM
- Bonniers lämnar radiomarknaden. Amerikaner tar över.
- En ny SR-kanal i Göteborg tar utrymme från PLR eller närradion
- TT slutar med radio
- Satellitradio i Europa 2010
- Norsk public service får inte sluta sända på FM
- Norsk lokalradio får ytterligare FM-frekvens
- Tre nya norska digitalradiokanaler
- Tyskland: Endast ett fåtal lyssnar på webbradio

annat

- Dansk tv skall öka stödet till dansk film
- Astoria Cinemas överlever efter utförsäljning och biografslakt
- Lisa Ohlin ny långfilmskonsulent
- Mer kritiska journalister i Norge och Sverige
- Lästips
- Kommande evenemang
- Citatet

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: news@publicaccess.se - 0733-249750
Om abonnemang och annat läs mer på www.publicaccess.se

LASSE SVANBERG 1937-2006

Efter en tids sjukdom avled Lasse Svanberg den 3 oktober. Film-Sverige har förlorat sin favoritguru skrev Märten Blomkvist i DN. 1995 fick Lasse Guldbagge för sina kreativa insatser. 2002 fick han professors namn. *Vad det betyder vet jag inte, men jag vet att han då länge i många ögon haft professors rang*, skrev Blomkvist. Lasse startade 1968 tidskriften TM – *Teknik & Människa* – som han var redaktör för fram till pensioneringen. Lasse har under många år före och efter pensioneringen varit den ledande kunskaparen och pådrivaren för den elektroniska biografen – *e-bion*.

Lasse såg tidigt konvergensen mellan olika medier och försökte också tillsammans med TV4:s grundare Gunnar Bergvall och undertecknad starta en informationsinstitution - en tankesmedja – *Medierådet*. Makthavarna, som fumlade omkring i medieröran, var positiva. Men det räckte

inte ända fram och Medierådet "bidde en tumme" - ett nyhetsbrev som Filminstitutet gav ut under två år. Det blev senare förlagan till det nyhetsbrev ni nu läser och under senare utgivningsåren har Lasse varit en självklar del av redaktionsrådet för Public Access.

Undertecknad har också förlorat en god vän. Vi lärde känna varandra under min tid i den parlamentariska Videogramutredningen på vars uppdrag Lasses skrev debattboken *Den elektroniska hästen* (1979). Lasse, som var skeptisk inför den galopperande teknikutvecklingen kläckte fram 80-talets mest bevingade medie-

budskap "Skit är skit om än per satellit". Lasse publicerade också andra uppmärksammade böcker om mediasamhället som *Bekvämlighetens triumf* (1983) och *Stålsparven* (om 90-talet medier och "informationssamhället") (1991). Lasse blev en uppskattad föreläsare och debattör runt om i landet bl.a. på högskolor, i folkrörelser och i kommuner. En sådan jordnära vän och medie-debattör kommer vi alltid att sakna och minnas.

Christer Hederström

*Det är vackrast när det skymmer,
Alla bekymmer branschen rymmer
Samlas allt i blygrått ljus,
Över jorden, över film- och tevehus.*

*Allt är dumhet, allt är märkt av tänder.
Satelliterna utplånar fjärran stränder.
Allt är nära, allt är långt ifrån,
Allt är givet marknadskrafterna som lån.*

*Allt var vårt och skall nu tagas från oss,
Inom kort tar EG allt ifrån oss!
Men vi skall vandra, sjungande
Och lämna djupa spår.*
(Lasse Svanberg 1991 efter känd litterär förlaga)

Ledaren

Alliansens mediepolitik

Turerna kring den nu f.d. kulturministern Cecilia Stegö har varit många. En del observatörer har noterat att i detta fall handlade det inte om de "nya moderaterna" utan här hade eftergifter gjorts till de gamla moderaterna d.v.s. nyliberalerna. En ny mediepolitik med ambitioner som aldrig var synliga under valrörelsen avtecknar sig skriver Anders Ehnmark och PO Enquist i Expressen. *Public service är problemets hjärtpunkt. Det är en upplysningssidé om att freda ett område på marknaden för journalistikens innersta uppgift, undersökning och berättelse. Vi vet otroligt väl*

hur det går annars. Spektaklens ideologi, som man säger i Italien, tar över. Det offentliga samtalet avstannade, då Berlusconi befriade marknaden skriver de. Fältet skulle nu vara öppet för minskat kulturstöd, ökad kommersialisering av kulturen och fortsatt avreglering av medierna. Modellen kommer från USA där den varit uppbackad av de neokonservativa och den kristna högern. Men har det funnits folk på tankesmedjan Timbro som drömt fram en liknande utveckling så bör de liksom i USA nu tänka om.

Avregleringarna i USA, som sedan 90-talet drivits fram av republikanerna, har inneburit en aldrig tidigare skådad ägarkoncentration i medierna. Bl.a. har Clintons tidigare reformer med den nya medborgardrivna närradion – low power FM - motarbetats av Vita Huset. Yttrandefriheten har ökat för ett fåtal (som Murdoch) och minskat utarmat yttrandefriheten för ett flertal. Koncentrationen har lett till centraliserad mediemakt över produktion och distribution och minskat den lokala förankringen och inflytandet - *localism* - samtidigt som nyhetsutbudet och samhällsbevakningen blivit alltmer utslätat. Som man kan läsa i detta nyhetsbrev blåser det just nu kraftigt kring mediemyndigheten FCC:s försök till ytterligare avregleringar av radio och tv. Avregleringarna i USA betraktas av allt fler som ett hot mot demokratin.

Regeringens ambitioner i budgetpropositionen kan tolkas som en vilja att reformera dagens public serviceorganisation och utveckla ett ännu bättre alternativ till kommersiell radio och tv. De nyliberaler som igen vågar sig ur garderoberna bör fundera om vem som skulle tjäna på att vi får mindre med public service och mer av kanaler som TV3, Kanal 5 och privata reklamradion. Inte är det svenska folket, inte heller sannolikt de flesta som röstade på moderaterna. Därför var det rimligt att nyliberalen Stegö inte fick fortsatt ansvar för mediepolitiken, som istället nu måste få en bred politisk förankring i riksdagen. Det finns 34 ledamöter som har ansvar och apitit i mediepolitikens två utskott. Under de senaste åren har departementsledningarna behandlat utskotten som ett irritationsmoment i beslutsprocessen. En klok kulturminister inser att man istället har en bra tillgång på kunskaper och erfarenheter. En engagerad riksdag behövs för en levande demokrati.

Mediepolitiken

Bildning och utbildning är redskap för att ge varje människa möjlighet att förverkliga sina drömmar. Varje människa skall få de kunskaper som behövs för att kunna fungera som medborgare. En fri och obunden forskning, fria medier och ett levande kulturliv är grunden för det öppna samhället. Kulturen utvecklar det civila samhället och håller det demokratiska samtalet levande. Kulturen är en omistligt del av ett gott samhälle, och bidrar till människors och samhällets utveckling. Frihet, mångfald, kvalitet och bredd är vägledande principer i regeringens kulturpolitik. Att försvara tanke- och yttrandefrihet samt erbjuda goda ekonomiska villkor för kulturskapare, folkbildning och kulturinstitutioner är grunden för den kulturpolitik som vi skall föra. Regeringen kommer att värna vårt gemensamma kulturarv och skapa möjligheter för att det kommer alla till del, oavsett var i landet man bor.

(Ur regeringsförklaringen 6 oktober 2006)

Kulturdepartementet återuppstår

Den ordning som rått sedan 2005 med ett gemensamt departement för utbildnings- och kulturpolitiken skall upphöra. Regeringen ger kultur- och mediepolitiken åter ett eget departement. Efter Cecilia Stegös avgång 16 oktober har emellertid hennes ansvarsområde t.v. övertagits av utbildningsminister Lars Leijonborg (fp). I nästa utgåva av Public Access räknar vi med att kunna redovisa den nya departementsorganisationen och förstås en ny medieminister (Slutversionen).

Dessa ansvarar för mediepolitiken i Riksdagen

Mediepolitiken i riksdagen bedrivs och behandlas i första hand i två olika utskott; kulturutskottet och konstitutionsutskottet. Utskotten har vardera 17 ledamöter. Kulturutskottet har för första gången en vänsterpartist ordförande. Så här ser de nya utskotten ut:

Kulturutskottet (KrU)

Holma, Siv (v) ordförande
Wikström, Cecilia (fp) vice ordförande
Adelsohn Liljeroth, Lena (m)
Israelsson, Margareta (s)
Brodén, Anne Marie (m)
Wegendal, Lars (s)
Johansson, Mats (m)
Åkesson, Anders (c)
Papadopoulos, Nikos (s)
Ludvigsson, Anne (s)
Malmberg, Betty (m)
Carlsson, Gunilla (s)
Kihlström, Dan (kd)
Lavesson, Olof (m)
Persson, Göran (s)
Hellquist, Solveig (fp)
Reshdouni, Esabelle (mp)

Konstitutionsutskottet (KU)

Andnor, Berit (s) ordförande
Bill, Per (m) vice ordförande
von Sydow, Henrik (m)
Johansson, Morgan (s)
Bengtson Skogsberg, Eva (m)
Tornberg, Stefan (c)
Kerimo, Yilmaz (s)
Hagberg, Liselott (fp)
Petersson, Helene (s)
Leivik, Björn (m)
Gustafsson, Billy (s)
Svensson, Ingvar (kd)
Bergkvist, Anna (m)
Berg, Marianne (v)
Andersson, Phia (s)
Johansson, Annie (c)
Johansson, Mikael (mp)

radio + tv

Halverat sändningstillstånd för public service

Den nya regeringen föreslår i sin första budget att sändningstillstånden för SVT, SR och UR kortas från sex till tre år. De kommande åren planerar regeringen att göra en ny utredning kring verksamheten på public service-bolagen. Utredningen ska bland annat titta på hur verksamheterna kan utvecklas och bli mer resurseffektiva. Den förra riksdagen beslutade i början av juni att det nya sexåriga sändningstillståndet skulle utvärderas efter tre år. Den utvärderingsstationen slopas nu. (Kulturnyheter/TT)

Public servicekonkurrens till BBC föreslås

Brittiska mediemyndigheten Ofcom kommer nu tillbaka med sitt kontroversiella förslag om "public service publisher" (PSP). Ofcom

håller på att utarbeta det diskussionsunderlag som kommer senare i höst och där några alternativ föreslås för en PSP; en innehållsleverantör som kommer att innebära konkurrens med BBC om produktion av public serviceprogram i radio och tv. Man hoppas att detta skall sätta dagordningen för nästa års konferenser och seminarier om radio och tv i Storbritannien. Ofcom ser inte PSP som en ny "kanal" utan mer inriktat på flera kanaler utanför BBC främst nya medier via Internet och mobiler och mindre på den traditionella rundradiomodellen. Dessutom är nya medier betydligt billigare. En talesman för Ofcom säger att PSP behöver kosta "tillräckligt för att leverera 'kvalitet' för att få användare; för att skilja detta från innehåll som är användargenererat respektive som är kommersiellt genererat för marknaden

Ofcom räknar med att PSP-budgeten skall ligga på cirka 300 miljoner pund årligen. Detta motsvarar summan som Ofcom förutser skall försvinna från dagens public servicebudget under perioden fram till digital-tv helt tagit över 2012. Grundidén med PSP är att ge BBC konkurrens och undvika att landet endast har ett bolag för public service radio och tv. Radio- och tv-företag eller andra grupperingar inklusive dagspress kan driva PSP. Det kan också göras i samverkan. Finansieringen kan komma från en höjning av tv-avgiften, ett statligt bidrag (liknande det som finansierar BBC:s utlands-sändningar) eller genom en omsättningsskatt på radio- och tv-bolagen. (MediaGuardian)

Ägarkoncentrationen i media kan stoppas av en ny kongress

Mediemyndighetens FCC:s serie med hearings om förändrade regler för medieägande har nu nått Los Angeles. Den fyra timmars hearingen i ett mer än fullpackat konferensrum i University of Southern California visade att processen att förändra mediekoncentrationen blir svår. Största nyheten var nämligen vilka som kom och vilka som inte kom till hearingen. Ingen i chefsställning från de största radio- och tv-bolagen var med, medan oppositionen var i hög grad närvarande bl.a. fackförbunden i Hollywood och människorättskampen Jesse Jackson.

FCC:s Kevin Martin vill ytterligare liberalisera regelsystemen - *cross-ownership limits* - som främst förhindrar att radio- och tv-bolag respektive tidningsföretag kontrollerar ägan-

det inom samma marknad. Han menar att reglerna inte längre behövs eftersom mångfald garanteras genom Internet och kabel/satellit. Men han framhåller att de tre huvudkomponenter som regelsystemet skall baseras på är konkurrens, mångfald och "localism" (lokal förankring).

Klagomål om nedskärningar av nyhetsredaktioner och mindre lokal produktion i radio och tv dominerade hearingen. De närvarande krävde mer lokalt ägande. Kristna organisationer krävde att allmänheten måste få bättre tillgång till att utveckla och sända i nya närradion (low-power FM). *People feel proprietary about their airwaves and they don't like the way they're being used*, sade FCC-kommissionären Michael Copps. En del mediaaktivister uttryckte försiktigt hopp att om kongressen får ny majoritet vid valet i november kan demokraterna sätta pressa på den republikanskt kontrollerade FCC att istället för att liberalisera skärpa vissa regler. Visserligen utser presidenten FCC-styret, men FCC lyssnar noga på kongressen.

På hearingen uttryckte representanter för Hollywood, inte stjärnorna, men skådespelare, producenter, författare, musiker och andra i filmbranschen tillsammans med konsumentföreträdare och lokala politiker att ägarkoncentrationen i media begränsade konkurrens, kreativitet och mångfald. Detta, som inte har förbättrats genom tillkomsten av Internet, har i sin tur resulterat i färre jobb, lägre löner, menlösa program och beslut som tas i en handfull jättekonglomerat inte av lokala aktörer. Man pekar på att tidigare hade fristående producenter möjligheten att byta uppdrags-givare d.v.s. tv-bolag vilket var en slags garanti mot att tvingas ändra innehållet eller ge upp kontrollen för att få en inkomst. Skådespelarorganisationen *The Screen Actors Guild* menar att tv-bolagens "salary compression" har försvårat för skådespelare på mellannivå att kunna leva på sitt yrke.

Många i den kreativa eliten var eniga om att koncentrationen till stora bolag har lett till minskad mångfald i programutbudet. Skärpta regler mot ägarkoncentration efterlystes. "Det finns en klyfta mellan de som äger etern, folket, allmänheten, och de som kontrollerar etern" sade Jesse Jackson som vill ha möjligheter för minoriteter att äga medier.

Många tankvärdheter uttrycktes på alla sidor i debatten. Här är två från FCC:

The media touches almost every aspect of our lives. We are dependent upon it for our news, our information and our entertainment. Indeed, the opportunity to express diverse viewpoints lies at the heart of our democracy. (Ordförande Martin)

Media is the most powerful enterprise we have. If we are smart about it, our media will reflect the genius, the creativity and the diversity of our great country. We will see to it that the people's airwaves truly reflect and truly enhance the talents and aspirations of all of us. (Kommissionär Copps)

Amerikaner vill ha lokala tv-nyheter

Allt fler väljer lokala tv-nyheter som en av sina tre främsta nyhetskällor enligt undersökningen *The Future of News Survey* som genomförts av Radio and Television News Directors Foundation (RTNDA). 65,5 % anger lokal-tv nyheter som viktigast i jämförelse med 28,4 % för lokaltidningar och 28,3 % för nationella tv-bolag. Internet fick 11,2 % (RTNDA)

Läs hela undersökningen:

<http://www.rtna.org/news/2006/100306.shtml>

Chefsbyte väntar i norsk public service

John G. Bernander, chef för norska public servicebolaget NRK, som sänder både radio och tv, tackar nu nej till ett förnyat förordnande när den sexåriga tjänsteperioden går ut i till våren. Bernander blir den första NRK-chef som endast sitter en period.

Det har vært en utrolig spennende reise å få lede 3500 engasjerte NRK-medarbeidere gjennom snart seks år. Jeg er stolt over at vi har nådd de fleste av de mål vi satte oss for perioden. Vi opplever vår sterkeste markedsposisjon siden monopoltiden på radio og i tv. Vi har sterke tilbakemeldinger med hensyn til omdømme hos publikum og vi har sikret den økonomiske bunntanken for NRKs virksomhet, säger Bernander.

Kulturminister Trond Giske vill gärna att en professionell mediechef övertar efter Bernander. Han råder styrelsen i NRK att inte välja en politiker som NRK-chef. *Det er styret i NRK som ansetter ny NRK-sjef. Men jeg har gitt ett råd. Og det er at politisk kompetanse ikke er viktig lenger. NRK trenger ikke en politiker eller eks-politiker*

som sjef nå, men eller en eller ei med mediekompetanse som kan økonomistyring og som forstår den digitale revolusjonen vi står foran, säger Giske till VG. (Kampanje)

Våldsamt angrepp på demonstration mot statligt radio- och tv-monopol

Reportrar utan gränser (RSF) har fördömt den våldsamma upplösningen av en demonstration i örepubliken Seychellernas huvudstad Victoria. Kraven var ett slut på det statliga radio- och tv-monopolet liksom den strikta kontrollen av media. Det är ofattbart att polisen använda våld mot obeväpnade medborgare som stödde oppositionen och journalisterna säger RSF i ett uttalande. Protesterna utlöstes när parlamentet stoppade en motion från oppositionspartiet Seychelles National Party (SNP) som vilja ändra lagen så att politiska partier skulle få sätta upp egna radiostationer. Oppositionen är nämligen förvägrad tillgång till de statliga radio- och tv-kanalerna även inför ett val. Kommunikationsministern stod och såg på när polisen stormade demonstrationen och slog ned de oppositionspolitiker och journalister som fanns med. (Reporters Without Borders)

television

Protester mot SVT gav resultat

Unga tittares protester mot SVT:s tänkta neddragningar av samhällsprogram gav resultat. Nästa år blir det nya samhällsprogram och förslag till minst ett nytt utrikesmagasin. Det lovade Johan Lindén, genrechef för SVT samhälle, sedan han tagit emot protestlistor med över 17.000 namnunderskrifter. Upproret "Inga såpor i stället för nyheter" är den största protesten hittills mot SVT:s programverksamhet. Lindén sade att han delar protestlistans uppfattning om att SVT:s bevakning av omvärlden är för liten.

Eva Hamilton blir ny vd för SVT

Sveriges Televisions styrelse har utsett Eva Hamilton till ny verkställande direktör för SVT. Hamilton är 52 år och chef för SVT Fiktion och ledde förut SVT Nyheter och Samhälle. Hon efterträder Christina Jutterström 6 november. *Det är med stor ödmjukhet, glädje och stolthet jag tar mig an uppgiften att leda Sveriges viktigaste medie-företag. Det är ett stort förtroende och ett stort ansvar att vara vd för SVT. Vårt*

uppdrag är att ha ett brett och högkvalitativt utbud för hela publiken. För mig är alla tittare lika viktiga. Genom att ha de bästa programmen ska tittarna uppleva att de får valuta för tv-avgiften, säger Eva Hamilton.

Eva Hamilton är 52 år och har arbetat som journalist i 28 år varav 17 år på SVT. Hon har förutom ovan nämnda chefsuppdrag även arbetat som programledare på Rapport, korrespondent i Bryssel och inrikeschef på Aktuellt. Hon har de senaste sex åren suttit i SVT:s ledningsgrupp.

BBC och SVT avskedar, men på olika sätt

BBC ska avskeda 108 personer, främst i New York och stora delar av Europa, skriver The Guardian. Samtidigt planerar Sveriges Television att ta bort åttio tjänster under 2007. Men enligt BBC:s förslag på besparingar ingår även att minska ledningsgruppen med en tredjedel, något som antagligen inte kommer att ske på SVT. (Journalisten) Fackordföranden på Sif, Tommy Eklund kommenterar i Resumé, SVT:s förra sparpaket som skulle minska personalen med drygt 400 tjänster: - Om jag räknat rätt har vi minskat med två fasta tjänster sedan dess. Det som skett är att vi plockat bort folk långt ner i lönetrappan och petat in dyra anställda högre upp. Följden blir då inte "mer program för pengarna" som ledningen hävdar, utan mer pengar till dyrare program.

På SVT:s andra stora avdelning, Nyheter och Samhälle, sitter en omfattande nyhetsutredning och funderar över hur framtidens samhällsjournalistik ska göras. *Tyvärr, vi har en övertalighet och uppsägningar blir nödvändiga. Men jag kan i dag inte säga när och hur många det handlar om* säger avdelningschefen Jan Axelsson

SVT bantar bort såväl personal och lokaler

I dag produceras många av konkurrenternas succéer, t.ex. Parlamentet och Hey Baberiba, i SVT:s lokaler och med SVT:s personal. Men nästa år blir det slut med det: *Det är inte ägarnas avsikt att vi ska driva uthyrningsverksamhet, sade fictions chef Eva Hamilton (nu utnämnd till chef för SVT). Vi har alldeles för stor kapacitet och kan inte i längden vara bestyckade för att klara alla tillfälliga toppar. Men den produktion vi gör jämt och ständigt i studio ska vi ha kapacitet*

för. Därför måste vi banta bort 80 tjänster under 2007. Det handlar om såväl administrativ som redaktionell och produktionspersonal.

Det gamla tv-huset vid Gärdet är skyddsklassat och svårt att hyra ut delar av. Men hoppet står till ett helt nytt hus ihop med SR. UR har egna lokaler och produktionspersonal, men än så länge finns inget förslag att samordna med SVT. *Det är min bedömning att det finns en rationaliseringspotential i en eventuell samordning mellan UR och SVT. Men det är ju en politisk fråga,* säger Eva Hamilton (Resume)

Lokal-TV i Jämtland upphör

TV Jämtland har upphört efter 16 månaders verksamhet. Projektet som ursprungligen startade som *By-TV* i Hackås i det marksända digitala-tv-nätet hade ambitionen att fungera som en äkta lokal-tv station ägd lokalt och med lokalt produktion. TV-stationen mötte stort intresse och uppskattning lokalt. Det visade sig emellertid omöjligt att konkurrera om reklampengarna med den lokala pressen, som dessutom får statligt stöd. TV Jämtland nådde från en mast ca 80 % av befolkningen i Jämtland 45.000 hushåll.

Stationens grundare Peter Henriksson och Mike Redford ägnar sig nu helt åt sin radiostation *One FM* 107,2 MHz i Åre/Östersund. *One FM* är en av de få kvarvarande lokalt drivna kommer-siella radiostationerna i landet sedan flertalet uppgått i nätverken tillhörande SBS eller MTG.

Digital-tv-övergången på Gotland: En tveksam framgång.

Mindre krångel och lägre kostnader än väntat gör att drygt hälften av gotlänningarna är nöjda med övergången till digital-tv. Det visar en undersökning som gjorts på högskolan i Jönköping. Telefonintervjuer har gjorts före, under och efter övergången. Totalt har cirka 500 gotlänningar varit med och svarat på frågor om deras attityd, förväntningar och åsikter om förändringen. Före släckningen av det analoga nätet var endast en tredjedel av de svarande positivt inställda till digitaliseringen. Vid det sista intervju-tillfället i maj hade opinionen vänt och andelen positiva hade ökat till 55 procent. Madeleine Wetterskog på högskolan i Jönköping säger att det som varit mest slående är den stora attitydförändringen. *Det är faktiskt ett ganska positivt resultat med tanke på att det var ett påtvingat beslut. Jag*

tror att den främsta anledningen är att det blev mindre krångel och billigare än vad man först hade väntat sig.

De som trodde att digital-tv skulle innebära mer problem, som till exempel höga kostnader, har visserligen också fått det. Men enligt undersökningen har många ändå ganska låga avgifter. Drygt en tredjedel uppger att de betalar mindre än 50 kronor i månaden. En positiv förväntning som *inte* infriades var den om bättre bildkvalitet. Endast hälften tycker sig ha märkt någon riktig förändring. Den i särklass största nackdelen tycker folk är att man måste köpa ytterligare en box om man ha vill två tv-apparater. (Gotlands Tidningar)

Småbarns-tv startar i Sverige

Disney Channel har startat sin tredje tv-kanal i Sverige. *Tiden är nu mogen för att starta en egen kanal för 2-5-åringarna eftersom vi har märkt ett ökande intresse bland den här målgruppen de senaste åren,* säger Casper Bjørner, Executive Marketing Director för Disney Channel Scandinavia. Kanalen går under namnet Playhouse Disney. Kanalen kommer att sända mellan 6 och 19. Men det är ingen idé att mediebyråerna spanar in kanalen. Tv-kanalen är, precis som Disney Channel, fri från reklam och sänder inga våldsamma program. Kanalen kommer att distribueras av Viasat och Canal Digital.

Gratis SVT-sport på krogen

Under fotbolls-vm ville SVT ta betalt av krögare som visade matcherna på storbildstv. LO:s avtalssekreterare Erland Olausson har utrett saken åt kulturdepartementet och kommer fram till att SVT endast har rätt att ta betalt om krögarna tar inträde vid visningen. Grundprincipen är, enligt Olausson, att SVT:s sändningar ska vara tillgängliga för allmänheten utan krav på särskild betalning utöver tv-licensen.

SVT framför i sina synpunkter att man betraktar "upplåtelsen av rättigheten till annan att offentligt framföra SVT:s sändningar till gäster" som en sidoverksamhet, skild från SVT:s sändningsverksamhet som är en kärnverksamhet. Om det hela betraktas som en sidoverksamhet skall verksamheten bära sina egna kostnader och inte belasta licensmedlen. Därför anser sig SVT ha rätt att ta betalt. SVT pekar dessutom på konkurrensproblematiken. I framtiden kan det bli svårt för SVT att vinna rättigheterna till ett fotbolls-vm om arrangören kräver betalt vid

en vidareupplåtelse av visningsrätten. Dessutom kan en situation uppstå där arrangörer snyltar på SVT:s marknadsföring av sportevenemang. Det blir dessutom svårt för SVT att jaga de krögare som visar andra evenemang där SVT inte förfogar över upplåtelse-rätten till en tredje part. Ett sådant exempel är den internationella schlagerfestivalen som krögare inte får visa oavsett om de tar inträde eller inte.

Jan-Olof Gurinder på SVT säger att utredningens förslag var väntat. Nu ska utredningsförslaget ut på remissrunda och då kommer man att säga sitt igen, uppbackade av ett flertal intressenter. *Men vi kommer att argumentera bättre eftersom det tydligt inte räckte ända fram i utredningen. Vi anser att oberoende av om parten tar inträde eller inte så ska vi kunna ta ställning till om de har rätt att visa programmen eller inte*, säger Gurinder till Resume.se.

Public service fixar stureplansparty

SVT vill nå ut till Stureplansfolket. Public service-bolaget bjöd 150 personer på förhandsvisning och party på den heta nattklubben White Room. Kalaset arrangeras ihop med krogkoncernen Stureplansgruppen. Serien som SVT marknadsför med Stureplansfesten heter Entourage och handlar om en ung skådespelares färd mot livet som superstjärna. Den amerikanska serien innehåller, enligt SVT, scener från det glamourösa livet, groupies, paparazzi-fotografer, droger, sex och sprit. - Varför har ni förhandsvisningen på Stureplan och White Room? Det låter lite okonventionellt för att vara SVT. *För att vi tror att den serien är attraktiv för den publiken, och att de blir goda talespersoner för programmet*, säger Jan-Erik Westman, biträdande pr-chef på SVT. Vad kostar det här kalaset? *Vi går inte ut och berättar om budgetar för våra marknadsföringsinsatser*. (Dagens Media)

Public tv i USA kommersialiseras

Icke-kommersiella Public Broadcasting Service (PBS) försöker nu hitta nya sätt för sina sponsorer att sända sina företagsbudskap. Som inom kommersiell tv erbjuder PBS sponsorer ökad exponering på en rad plattformar inklusive Internet, podsändningar och produktplacering liksom ännu mer tid för sponsormeddelanden. Skälet till kommersialiseringen av PBS är att representanthuset vill minska statsanslaget till PBS och National Public Radio med \$115

miljoner. Förslaget har dock ännu inte godkänts av senaten. Dessutom har två av de tyngsta sponsorerna hoppat av; ExxonMobil, huvudsponsor för *Masterpiece Theater* och Toyotas *Antiques Roadshow*. (MediaDailyNews)

Iran startar engelsk nyhetskanal - och BBC startar iransk

Mohammad Sarafraz chef för Voice and Visions utlandssändningar meddelar att en engelsk nyhetskanal, som skall sända dygnet runt, startar inom närmsta månaderna. Han säger att de presenterar som valts ut har hög kompetens och enligt deras utbildare, som kommer från BBC, är man här i vissa fall bättre än både CNN och BBC. Sarafraz säger att målsättningen är att presentera ett annat sorts perspektiv på händelser i regionen. Kanalen kommer att få teknisk utrustning, som kameror och studios, av högsta kvalitet. (Iranian Students News Agency via BBC Monitoring)

Finansminister George Brown meddelade 10 oktober att BBC skall starta en särskild tv-kanal 2008 som skall sända till Iran. BBC Farsi drivs av BBC World Service men blir en redaktionellt självständig kanal och finansieras genom ett särskilt statsanslag om 15 miljoner pund per år. Satsningen bygger på erfarenheterna med BBC:s radiosändningar och Internettjänster på persiska som har stor respekt bland många iranier. (Dpa)

Krav på samhällstjänster i digital-tv

Digital-tv-övergången sker i USA 17 februari 2009 då analoga nätet skall vara släckt. Kommissionärerna (dem.) *Michael Copps* och *Jonathan Adelstein* i mediemyndigheten FCC uppmanar sina republikanska kollegor att införa nya krav i allmänhetens tjänst på digitala tv-stationer. *Our signals are crossed when it comes to what broadcasters must do to discharge their public-interest duties in this new digital age*, säger Copps. Han klagar över att FCC inte ännu har kunnat tillhandahålla klara regler för tv-stationerna och tittarna. Copps uppmanar sina kollegor att ta itu med hur den digitala övergången kan bidra till att höja den politiska debatten, hjälpa medborgare med handikapp, skapa mer lokalt förankrat innehåll och främja skilda synpunkter och ägarskap. Frågan har redan funnits på dagordningen i sju år, men om inte FCC gör något kommer den digitala övergången hamna långt ifrån sin potential menar Copps.

En litet steg framåt kan dock noteras. FCC har nu infört regler som ökar kravet på en digital tv-station att i sin multiplex tillhandahålla utrymme för utbildningsprogram. Dessutom har regler införts som begränsar hur barn utsätts för kommersialism bl.a. får inte Internetadresser förekomma i barnprogram. (Technology Daily)

Licenshöjning: Norsk public service kan starta nya tv-kanaler

Den röd-gröna regeringen vill i sitt budgetförslag för 2007 öka NRK-licensen med 60 Nkr till totalt 1.948 kr per år och hushåll. Därmed får NRK-chefen de 100 miljoner han begärt för att kunna starta nya tv-kanaler; NRK3 en barnkanal och NRK2 som görs om till en nyhets- och aktualitetskanal. Det handlar om konkurrensen med Disney Channel och kommersiella TV2:s nyhetskanal. Dessutom behövs en del pengar för övergången till digital-tv-produktion.

Oppositionen säger nej. De två största partierna i Stortinget Fremskrittspartiet och Høyre anser att NRK redan får tillräckligt med pengar (3 miljarder nkr per år) och istället kan effektivisera sin verksamhet. Dessutom tycker man inte det är ett public serviceföretags uppgift att konkurrera med kommersiella kanaler.

radio

26 MHz ett alternativ för lokala digitala sändningar

I en artikel skriver H Donald Messer, ordförande för tekniska kommittén för Digital Radio Mondiale (DRM) om hur DRM-tekniken kan användas bl.a. för lokala sändningar på mellanväg och kortväg och senare på FM-bandet. För kortväg gäller 26 MHz (11-metersbandet) som har ett utrymme som är 430 kHz brett. Detta innebär i exempelvis ett storstadsområde kan man få plats med åtskilliga kanaler med en bandbredd på 10 kHz. 26 MHz är ett band som en gång tilldelades för internationella radiosändningar, men som inte kommit till användning p.g.a. atmosfäriska problem vid sändningar på stora avstånd. För att få en storstadsräckvidd behövs endast en lågeffektssändare och en enkel antenn. DRM-tekniken ger också FM-liknande ljudkvalitet. En signalbrusnivå på 15-20 dB är allt som behövs för en perfekt mottagning skriver Messer. Tester har genomförts i Mexico, Brasilien, USA och

flera europeiska länder. Mottagare som kan ta emot DRM på kortväg, mellanväg och långväg liksom även FM och DAB kommer i höst på europamarkanden. (Radio World Online).

USA ger stöd till nya radiosändningar till Nordkorea

Kongressen har godkänt ett anslag om en miljon dollar för stöd till tre organisationer i Sydkorea; Open Radio for North Korea, Freedom North Korea Broadcast och en annan människorättsgrupp, vars namn hemlighålls. Grupperna sänder på en radiofrekvens i ett tredje land eftersom sydkoreanska regeringen har nekat tillstånd till sändningar mot Nordkorea. Om 0,5-1 % av befolkningen i Nordkorea lyssnar på kortvägssändningarna innebär detta en publik på 100-200.000 lyssnare. (donga.com)

Australien reserverar frekvenser för DRM

Australiska mediemyndigheten ACMA har reserverat frekvensband som kan komma att kunna användas för DRM-sändningar på kortväg. ACMA avser planera införandet av DRM, men är också medvetna om att internationella överläggningar pågår och att Australien påverkas av dessa. Man vill dock undvika att en förhastad och oplanerad verksamhet startar innan överenskommelser nåts. De frekvensband som berörs är 5950–6200, 7100–7300, 9500–9900, 11650–12050, 13600–13800, 15100–15600, 17550–17900, 21450–21850 och 25670–26100 kHz. Inga nya frekvenstilldelningar kommer att ske på dessa band annat än för särskilda ändamål. (Australian Communications and Media Authority)

Bonniers lämnar radiomarknaden. Amerikaner tar över.

SBS Broadcasting förvärvar de återstående 28 % av aktierna i Sveriges näst största radiobolag SBS Radio AB från Bonnier. SBS Radio AB grundades 2003 när SBS och Bonnier slog samman sina svenska radioverksamheter. *När SBS Broadcasting och Bonnier slog samman sina privata radiokanaler för tre år sedan, inleddes en framgångsrik och nödvändig omstrukturering av den svenska radiomarknaden. Samarbetet har fungerat mycket bra och vi är glada över att ha varit delaktiga i utvecklingen av svensk privat radio. Nu känns det naturligt för oss att sälja vår minoritetsandel och låta SBS ta full kontroll över bolaget,* säger Torsten Larsson, vd för Bonnier Entertain-

ment AB. I och med detta har i den "privata lokalradion" utvecklats till två i praktiken nationella reklamradionätverk utan lokalt ägande; SBS Radio AB och MTG Radio.

En ny SR-kanal i Göteborg tar utrymme från närradion

SR:s vd Peter Örn vill att regeringen släpper frekvensutrymme för en ny storstadskanal i Göteborg. Det framgår av ett brev från Peter Örn till kulturdepartementet. Peter Örn vill få regeringen att via Post och telestyrelsen öppna frekvens utrymme för ytterligare en kanal i Göteborg. SR:s nya kanal ska "uppmärksamma det som en stortstadspublik speciellt efterfrågar av storstadens kultur, musik och samhällsfrågor". (Dagens Media)

Detta kan innebära att en frekvens som idag används av PLR eller närradion tas över av SR. Enligt Per Kjellin på Post- och telestyrelsen finns det inget ledigt utrymme i området utan ytterligare en SR-kanal i Göteborg förutsätter en omplanering.

TT slutar med radio

TT lägger ner sin radioproduktion. TT har förlorat kunder och att det inte är lönsamt längre. *Sveriges radio försvann som kund redan 1995, och nu får de kommersiella stationerna sina nyheter från Aftonbladet och Expressen, som ser det som en marknadsföringsåtgärd. Det är det svårt att konkurrera med,* säger Michael Lindholm, nyhetschef på radio och webb-tv-redaktionen. (Journalisten)

Satellitradio i Europa 2010

Två bolag säger att planerar att de inom de närmsta fem åren lanserar en paneuropeisk satellitradiotjänst med uppåt 250 radio-kanaler. Amerikanska *WorldSpace* sänder redan till bl.a. Afrika och Indien och ökar nästa år sina aktiviteter i Italien. Den spanska gruppen *Ondas Media* tänker täcka hela Europa fr.o.m. 2010. I USA abonnerar redan 12 miljoner hushåll på betalradio via satellit. De flesta kanaler är reklamfria. Det stora antalet abonnenter sägs bero på att satellitmottagare är förinstallerade i bilar. *Ondas Media* förhandlar redan med flera biltillverkare, men vill också försäkra sig om att lyssnarna skall kunna köpa separata mottagare (Radio-Nyt)

Norsk public service får inte sluta sända på FM

NRK vill sluta sända sina kanaler NRK Mpetre, NRK Alltid Klassisk och NRK Alltid

Nyheter. Strategin är att genom detta locka lyssnare till DAB där kanalerna fortsätter att sändas. Men kulturminister Giske säger nej; *Publikum oppfatter Alltid-kanalene som en del av NRKs tilbud. Vi har ingen planer om at dette skal fjernes.* (Radionytt)

Norsk lokalradio får ytterligare FM-frekvens

Kommunikationsdepartementet har nu beslutat att de frekvenser som blivit lediga efter att NRK lade ned sin parlamentariska kanal *Alltid Stortinget*. Frekvenserna skall få övertas av lokalradio i Oslo, Bergen och Trondheim. (Radionytt)

Tre nya norska digitalradiokanaler

NRK har lanserat världsnyhetskanalen *NRK 5.1* som är den första flerkanal närradion som sänder i sex kanaler surroundljud med en bandbredd 440 och 768 kb/s. NRK utlovar en ljudupplevelse som i en konsertsal. Kanalen blir inte tillgänglig i DAB-nätet, men man hoppas få plats i det digitala marknätet för tv. Samtidigt lanserades två andra digitala radiokanaler; *NRK Gull*, en retrokanal med innehåll från NRK:s arkiv, och *NRK Barn* som blir en ren barnkanal. (Radionytt)

Tyskland:

Endast ett fåtal lyssnar på webbradio

En undersökning av de över 37 miljoner tyskar som använder Internet regelbundet visar att bara fyra procent (motsvarande 2,4 % av hela befolkningen) lyssnar på radio via nätet. Enligt samma undersökning lyssnar 50,2 miljoner på radio via marksändare, kabel och satellit. Trots det låga lyssnandet kräver tysk public serviceföretagen ARD och ZDF en månatlig licens om 5.52 euro för internettillgång. (Radio-Nyt)

annat

Dansk tv skall öka stödet till dansk film

Danska Filminstitutet skall i fortsättningen ge stöd till 80-100 spelfilmer under kommande fyra år. I sitt förslag till nytt filmavtal 2007-2010 föreslår Kulturministern också att DR och TV2 skall öka sitt samarbete med dansk film. De totalt 145 milj dkr som de två tv-bolagen enligt medieavtalet skall bidra med skall öronmärkas för spelfilm, kort- och dokumentärfilm samt talangutveckling. (TV-Nyt)

Astoria Cinemas överlever efter utförsäljning och biografslakt

Biokedjan Astoria Cinemas (f.d. Sandrews) hade tidigare ställt in betalningarna och ansökt om företagsrekonstruktion. Skulderna uppgick till runt 80 miljoner kronor. Nu har Astoria Cinemas och SF Bio avtalat om att Astoria behåller och driver vidare de biografer man äger i Stockholm, Göteborg och Malmö, medan övriga biografer i kedjan successivt kommer att läggas ned, med undantag för Astorias biografer i Uppsala, Lund och Borlänge som övertas och drivs vidare av SF Bio. *Jag är mycket nöjd med affären, och känner mig lättad. Den är anpassad till den marknadssituation som idag råder på den svenska biografmarknaden. Samtidigt räddar uppgörelsen med SF Bio vår mycket svåra och akuta ekonomiska situation, förklarar Mattias Nohrborg, VD på Astoria Cinemas.*

Både Astoria Cinemas och SF Bio menar att det på vissa orter funnits en överkapacitet av antalet biostolar i förhållande till antalet biobesökare. Detta har skapat lönsamhetsproblem. *Filmutbudet i de landsortstäder där Astorias biografer läggs ned kommer att vara lika stort och rikt även i framtiden. SF Bio har den kapacitet som erfordras för att ta hand om såväl de filmer som den publik som funnits på Astorias biografer, säger Jan Bernhardsson på SF Bio.*

Lisa Ohlin ny långfilmskonsulent

Regissören Lisa Ohlin blir ny långfilmskonsulent på Filminstitutet. Hon efterträder Marianne Ahrne vid årsskiftet. Som långfilmsregissör var hon senast aktuell med "Sex, hopp och kärlek" med Krister Henriksson i huvudrollen. *Jag tror att Svenska filminstitutet såväl som svensk film nu står inför en spännande tid med stora möjligheter, och jag tycker att det ska bli en stor utmaning och mycket intressant att få vara med och förverkliga dem, säger Lisa Ohlin.*

Mer kritiska journalister i Norge och Sverige

Svenska och norska journalister är mer misstänksamma och kritiska i sina kontakter med företag. Det är Berlingske Nyhetsmagasin som gjort en nordisk genomgång av kontakterna mellan näringsliv och näringslivsjournalister. - Affärspressen i Danmark och till viss del i Finland skriver fler positiva artiklar än vad man gör i Sverige och Norge.

Det innebär inte att danska journalister inte är kritiska men tidningarna prioriterar annorlunda och är mer positivt inställda till näringslivet, säger Claus Sonberg, nordisk direktör för pr-byrån Burson Marsteller. Tondals syn bekräftas av en rad nordiska press- och kommunikationschefer som tidningen varit i kontakt med.

Undersökningsföretaget Aalund har intervjuat 910 nordiska journalister om deras kontakter med näringslivet och det bekräftar skillnaderna mellan de nordiska näringslivsjournalisterna. Finska Metsäliitto Groups kommunikationschef säger: *När man är i Norge och Sverige och är kontakt med en journalist ska man alltid ha med sig en nyhet, oavsett om den är relevant eller inte. I Finland och Danmark är pressen mer intresserad av bakgrund, strategier och hur verksamheten fungerar. (Resume)*

Lästips

Vidvinkel Europa är Filminstitutets nyhetsbrev om film/tv och EU-frågor. Senaste utgåvan 3/2006, juli-september 2006 har ett välmatat innehåll:

- TV-direktivet: Ännu liberalare reklamregler?
- Gehör för önskemål i filmbranschen
- Stränga regler för produktplacering?
- EU: Påskynda digitaliseringen av kulturarvet!
- EU: Hur främja tillväxten av online-innehåll?
- Upphovsrätt: Debatt om licensmodeller
- AV-produktion i konvergensåldern
- Momsfrågor åter aktuella
- Mediekoncentration: Kritik mot EU-beslut
- Mediepedagogik i fokus

Nyhetsbrevet kan beställas kostnadsfritt på vidvinkleuropa@sfi.se

Kommande evenemang

Nätverket för Medial Mångfald och Fria Tidningar planerar en mediekritisk paneldebatt på Pustervik i Göteborg 25 november.

Radioakademien planerar ett seminarium om *Framtidens radio* i Radiohuset i Stockholm 30 november.

Mer information om evenemangen i kommande nyhetsbrev.

Citatet

Och ännu så länge utgör interna fördömnings-tendenser ett större hot mot public service-tv:s framtid än någon regerings mediepolitik. (Marielouise Samuelsson i Expressen idag)